

STANOWISKO

Koła Parlamentarne Polska 2050 w sprawie Informacji o istotnych problemach wynikających z działalności i orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego w 2019 roku (druk sejmowy 857).

1. **Koło Parlamentarne Polska 2050 stwierdza, że Trybunał Konstytucyjny w obecnym składzie funkcjonuje w sprzeczności z Konstytucją**, co wynika wprost z orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego grudnia 2015¹. Jest to spowodowane faktem, że w składzie Trybunału zasiada trzech tzw. „sędziów dublerów” tj. Mariusz Muszyński (sprawujący jednocześnie funkcję wiceprezesa tej instytucji), Justyn Piskorski oraz Jarosław Wyrembak. Zajmują oni miejsca prawidłowo obsadzone przez sędziów Romana Hausera, Andrzeja Jakubeckiego i Krzysztofa Ślebzaka wybranych przez Sejm VII Kadencji. **Wszystkie orzeczenia TK a także uchwały zgromadzenia ogólnego tej instytucji podjęte z udziałem tychże sędziów należy uznać za wadliwe. W przyszłości będą one musiały zostać poddane szczegółowej weryfikacji.** Koło Parlamentarne Polska 2050 podziela również wątpliwości dotyczące prawidłowości wyboru Julii Przyłębskiej na stanowisko prezesa Trybunału Konstytucyjnego. Wyraża także wątpliwość co do tego, czy sędziowie TK, byli posłowie PIS Krystyna Pawłowicz i Stanisław Piotrowicz spełniają wymogi niezależności politycznej i niezawisłości wynikające z art. 173 i 195 Konstytucji RP. Już wkrótce Ruch Polska 2050 przedstawi propozycje rozwiązań kryzysu instytucji Trybunału Konstytucyjnego.
2. **W świetle powyższego stwierdzić trzeba z całą mocą, że Rzeczpospolita Polska jest dziś de facto pozbawiona jednego z kluczowych organów państwa, jakim powinien być niezależny i apolityczny sąd konstytucyjny.** Dowodzą tego liczne orzeczenia TK w pełni zgodne z oczekiwaniami obozu rządzącego takie jak m.in. wyrok rozszerzający uprawnienia prezydenta w zakresie ułaskawienia,² legalizujący kuriozum w postaci tzw. „zgromadzeń cyklicznych,”³ uznający za konstytucyjny sposób wyboru sędziów KRS przez posłów,⁴ czy też rozstrzygający „spór kompetencyjny” pomiędzy Sejmem i Prezydentem a Sądem Najwyższym dot. interpretacji prawa w zakresie wyboru członków KRS, który to wyrok pośrednio stanowił również wypowiedzenie

¹ Wyroki TK z dnia 3.12.2015 r., sygn. akt K34/15 i 9.12. 2015 r. sygn. akt K35/15.

² Wyrok TK z dnia 17.7.2018 r. sygn. akt K9/17.

³ Wyrok TK z dnia 16.3.2017 r., sygn. akt Kp1/17.

⁴ Wyrok TK z dnia 25.3.2019 r., sygn. akt K12/18.

posłuszeństwa TSUE.⁵ Oczywiście skrajnym przykładem budzącym największe emocje społeczne był wyrok aborcyjny z października 2020 roku.⁶ **Te wszystkie wyroki obniżają standard ochrony praw człowieka i obywatela w Polsce i są hańbiące dla instytucji, która niegdyś odegrała kluczową rolę we wprowadzaniu w Polsce zasad demokratycznego państwa prawa. Niestety stan ten znajduje również odbicie w opinii na temat Trybunału.** O ile tradycyjnie cieszył się on poparciem ponad połowy społeczeństwa, przy bardzo niewielkiej grupie osób wyrażających nieufność, o tyle dziś te proporcje się odwróciły. W listopadzie 2020 roku Trybunałowi ufało 20% Polek i Polaków, a nie ufało – 59%. Można z przekąsem stwierdzić, że Trybunał Julii Przyłębskiej dokonał niemożliwego i w rankingu nieufności przebił Jarosława Kaczyńskiego i Jacka Sasina.

3. **Dowodem na dramatyczny spadek zaufania do instytucji TK jest również olbrzymi spadek liczby spraw, które do niego wpływają.** Z nadesłanej „Informacji” wynika, że wpłynęło do niego w 2019 roku jedynie 240 spraw. Dla porównania w 2015 roku było ich niemal 3 razy więcej bo 623!⁷ Mimo tego czas oczekiwania na orzeczenie TK jest skandalicznie długi. Przykładowo ostatnio, 9.2.2021 roku został wydany wyrok w sprawie pytania prawnego Sądu Rejonowego w Słupsku zadanego 28.6.2017 (sic!) na kanwie konkretnej sprawy karnej.⁸ Oczekiwanie na wyrok TK niemal 4 lata przy tak zmniejszonej liczbie spraw wpływających do tej instytucji dowodzi nieefektywnego zarządzania Trybunałem przez Julię Przyłębską.
4. **Należy dodać również za skandaliczny obyczaj “ręczne sterowanie” wyznaczaniem terminów rozpatrywania przez Trybunał spraw. Sprawy, których szybkie rozpatrzenie jest w interesie obozu rządzącego są kierowane do natychmiastowego rozpoznania.** Przykładowo, wniosek Prezesa Rady Ministrów o stwierdzenie niezgodności z Konstytucją uchwały trzech izb Sądu Najwyższego wykonujące wyrok TSUE wpłynął do TK 24.2.2020 roku i został rozpatrzony w niecałe 2 miesiące - wyrok w sprawie zapadł w niecałe 2 miesiące (20.4.2020 roku).⁹ Tymczasem na rozpoznanie wciąż czeka (mimo upływu 1,5 roku!) wniosek Prezydenta Rzeczypospolitej o kontrolę prewencyjną ustawy, która nakazuje m.in. ujawnianie majątku małżonków osób pełniących wysokie funkcje publiczne. W oczywisty sposób trzymanie sprawy “w zamrażarce trybunalskiej” jest w interesie rządzących, gdyż w przeciwnym razie konieczne byłoby np. ujawnienie majątku małżonki premiera Mateusza Morawieckiego. Należy dodać, że wnioski w trybie kontroli

⁵ Wyrok TK z dnia 21.4.2020 r., sygn. akt Kpt 1/20.

⁶ Wyrok TK z dnia 22.10.2020r., sygn. akt K1/20.

⁷ Informacja TK za 2015 rok, s. 107.

⁸ Wyrok TK z dnia 9.2.2021 r., sygn. akt P15/17.

⁹ Wyrok TK z dnia 20.5.2020 r., sygn. akt U2/20.

prewencyjnej powinny być rozpatrywane w pierwszej kolejności, z uwagi na to, że dotyczą ustaw, które jeszcze nie weszły w życie - w ten sposób TK blokuje wolę parlamentu oraz wykonywanie przez Prezydenta RP jego konstytucyjnych prerogatyw.

5. **Za niedopuszczalny i naruszający art. 13 ust. 1 ustawy o organizacji i trybie postępowania przed TK należy uznać fakt, że sędzia Julia Przyłębska odmówiła przybycia na posiedzenie połączonych komisji sejmowych oraz Sejmu rozpatrujących sprawozdanie jej autorstwa.** Jest to świadectwo buty, arogancji i lekceważenia naczelnego kontrolnego organu państwa jakim jest Sejm. Pani sędzia nie ma prawa pouczać posłów co do sposobu, w jaki wykonują swoje konstytucyjne uprawnienia do kontroli działalności innych organów konstytucyjnych państwa. Fakt braku osobistej prezentacji sprawozdania, jak i odpowiedzi na pytania posłów należy uznać za pozbawienie art. 13 ust. 1, który zobowiązuje prezesa TK do przedłożenia sprawozdania Sejmowi jego istotnej i rzeczywistej treści oraz celu.
6. **Szczęśliwie w obronie praw i wolności obywatelskich w Polsce występują coraz częściej niezależne sądy powszechne, Sąd Najwyższy i sądy administracyjne.** Coraz częściej stosują one bezpośrednio konstytucję i odmawiają posłuszeństwo skandalicznemu, niekonstytucyjnym prawom uchwalanym w Sejmie przez większość rządzącą. Przykładami tego typu działań były m.in. wyroki sądów rejonowych przyznających rację obywatelkom i obywatelom nieprzyjmującym mandatów karnych za brak maseczki (gdy nakaz ich noszenia nie był wprowadzony ustawowo)¹⁰, uczestnictwo w zgromadzeniach w czasie stanu epidemii i kary sanepidu¹¹, tzw. owoców zakazanego drzewa¹², czy ochrony samodzielności jednostek samorządu terytorialnego. Zwykłym, szeregowym polskim sędziom stającym na straży Konstytucji i wypełniającym treść swojej przysięgi należy się najwyższy szacunek.

Podsumowując, Koło Parlamentarne Polska 2050 jednoznacznie negatywnie ocenia funkcjonowanie Trybunału Konstytucyjnego pod przewodnictwem Julii Przyłębskiej i zapowiada ogłoszenie planu naprawczego dla systemu kontroli konstytucyjności prawa i ochrony praw i wolności obywatelskich w najbliższym czasie.

¹⁰ Por. np.

<https://www.motofakty.pl/artukul/kara-za-brak-maseczki-niezgodna-z-konstytucja-taka-jest-decyzja-sadu.html>

¹¹ Por. np.

<https://businessinsider.com.pl/twoje-pieniadze/prawo-i-podatki/mandaty-sanepidu-i-policji-masowo-odrzuca-e-przez-sady-rozporzadzenie-niezgodne-z/r5p32ym>

¹² Zob. uchwała SN z 26.6.2019, sygn. akt IV KK/18.